

UDKAST 27. juni 2013

FremSAT den {FREMSAT} af erhvervs- og vækstminister Annette Vilhelmsen

Forslag

til

Lov om industrisamarbejde i forbindelse med anskaffelse af forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser

Kapitel 1

Lovens formål

§ 1. Lovens formål er gennem industrisamarbejde mellem udenlandske leverandører af forsvarsmateriel samt forsvarstjenesteydelser og virksomheder i Danmark at sikre opretholdelse og udvikling af industrielle kompetencer og kapaciteter inden for forsvars- og sikkerhedsområdet, hvis dette vurderes at være nødvendigt for varetagelsen af Danmarks væsentlige sikkerhedsinteresser.

Anvendelsesområde

§ 2. Loven finder anvendelse på forsvarets anskaffelser af forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser fra udenlandske leverandører.

Stk. 2. Loven omfatter ikke vilkår om industrisamarbejde for anskaffelser af forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser under en nærmere fastsat minimumsværdi.

Stk. 3. Loven omfatter ikke vilkår om industrisamarbejde for anskaffelser af forsvarsmateriel produceret i Danmark, anskaffelser af brugt forsvarsmateriel eller civilt materiel, bygge- og anlægsarbejder, projektadministration og – dokumentation samt tjenesterejser og uddannelse i forbindelse med udbudsprojekter.

Definitioner

§ 3. I denne lov forstås ved:

1) Industrisamarbejde: En udenlandsk leverandørs afvikling af en forpligtigelse til at samarbejde med virksomheder i Danmark. Afviklingen sker på grundlag af vilkår, der er fastsat i en kontrakt mellem Erhvervsstyrelsen og den udenlandske leverandør. Kontrakten indgås på baggrund af et vilkår om industrisamarbejde, der er knyttet til forsvarets anskaffelse af forsvarsmateriel eller forsvarstjenesteydelser hos den udenlandske leverandør.

2) Forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser: Den til enhver tid gældende definition fastsat i direktiv 2009/81/EF af 13. juli 2009 med senere ændringer.

Kapitel 2

Organisering

§ 4. Administrationen af industrisamarbejde varetages af Erhvervsstyrelsen.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om industrisamarbejde.

Stk. 3. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om klageadgang, herunder at klager ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Kapitel 3

Fastsættelse af vilkår om industrisamarbejde

§ 5. Vilkår om industrisamarbejde fastsættes i overensstemmelse med EU-retten.

§ 6. Forsvaret vurderer i forbindelse med hver enkelt af forsvarets anskaffelser af forsvarsmateriel eller forsvarstjenesteydelser, om det ud fra væsentlige sikkerhedsinteresser er nødvendigt og proportionalt at fastsætte vilkår om industrisamarbejde.

§ 7. Erhvervsstyrelsen beslutter i overensstemmelse med EU-retten, jf. § 5, og i overensstemmelse med forsvarets vurdering, jf. § 6, at forsvarets anskaffelse af forsvarsmateriel eller forsvarstjenesteydelser skal betinges af vilkår om industrisamarbejde, hvis det ikke vil skævvride konkurrencen på markedet for ikke-militære varer.

Kapitel 4

Anvendelse af vilkår om industrisamarbejde

§ 8. Fastsatte vilkår om industrisamarbejde over for udenlandske leverandører af forsvarsmateriel efter kapitel 3 skal fremgå af forsvarets aktstykker til Folketingets Finansudvalg, forsvarets udbuds- eller anskaffelsesmateriale og forsvarets anskaffelseskontrakter med udenlandske leverandører.

§ 9. Hvis Erhvervsstyrelsen beslutter, at forsvarets anskaffelse skal indeholde vilkår om industrisamarbejde, jf. § 7, skal potentielle udenlandske leverandører indgå en kontrakt med Erhvervsstyrelsen om industrisamarbejde, inden anskaffelseskontrakten mellem forsvaret og den udenlandske leverandør underskrives.

Stk.2. Hvis det i helt særlige tilfælde af hensyn til Rigets sikkerhed ikke er muligt at indgå kontrakten om industrisamarbejde med Erhvervsstyrelsen inden indgåelse af anskaffelseskontrakten, skal den udenlandske leverandør i anskaffelseskontrakten forpligte sig til at indgå kontrakt med Erhvervsstyrelsen om industrisamarbejde hurtigst muligt efter underskrivelsen af anskaffelseskontrakten.

Kapitel 5

Forsvarets anskaffelser i samarbejde med andre nationer

§ 10. Hvis anskaffelsen foretages i samarbejde med andre nationer, kan Erhvervsstyrelsen godkende, at vilkår om industrisamarbejde fastsættes inden for rammerne af en aftale, der indgås i samarbejde med andre nationer.

§ 11. Hvis forsvaret anskaffer forsvarsmateriel eller forsvarstjenesteydelser direkte fra en anden nation, og en udenlandsk leverandør står for leverancen, er den udenlandske leverandør omfattet af reglerne om vilkår om industrisamarbejde i denne lov.

Kapitel 6

Dispensationsadgang

§ 12. Erhvervs- og vækstministeren kan træffe beslutning om, at en anskaffelse af forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser omfattet af denne lov ikke skal indeholde vilkår om industrisamarbejde.

Kapitel 7

Afvikling af industrisamarbejde

§ 13. Industrisamarbejde skal afvikles inden for markedet for forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser, og på en måde der understøtter varetagelsen af Danmarks væsentlige sikkerhedsinteresser.

§ 14. Industrisamarbejde kan afvikles på flere måder, herunder

- 1) gennem udenlandske leverandørers køb af forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser hos virksomheder i Danmark, og
- 2) gennem udviklingsprojekter i forsvarsindustrien, hvor udenlandske leverandører bidrager til udvikling af industrielle kompetencer og kapaciteter i Danmark med teknologioverførsel, investering og rådgivning m.v.

§ 15. Erhvervsstyrelsen fører, jf. § 4, tilsyn med overholdelsen af denne lov og regler fastsat i medfør af denne lov samt udenlandske leverandørers overholdelse af kontrakter med Erhvervsstyrelsen om industrisamarbejde.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan pålægge berørte virksomheder i Danmark at afgive oplysninger om gennemførelse af industrisamarbejde, hvis dette er nødvendigt for at føre kontrol med de udenlandske leverandørers overholdelse af indgåede kontrakter.

Kapitel 8

Sanktioner

§ 16. Kontrakter om industrisamarbejde mellem Erhvervsstyrelsen og udenlandske leverandører kan indeholde bestemmelser om økonomiske sanktioner, som finder anvendelse, hvis den udenlandske leverandør misligholder fastsatte vilkår i kontrakten.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler for anvendelsen af økonomiske sanktioner, jf. stk. 1.

§ 17. Hvis en udenlandsk leverandør groft misligholder fastsatte vilkår om industrisamarbejde eller undlader at indgå kontrakt om industrisamarbejde med Erhvervsstyrelsen, kan Erhvervsstyrelsen, efter indhentelse af udtalelse fra forsvaret, udelukke den udenlandske leverandør fra at opnå nye kontrakter med forsvaret i en nærmere fastsat periode.

Kapitel 9

Digital kommunikation

§ 18. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, der er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og Vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelsen af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 19. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser eller dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 20. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.

Kapitel 10

Straffebestemmelser

§ 21. Med bøde straffes den, der i henhold til § 15

1) afgiver urigtige oplysninger,

- 2) fortier oplysninger af betydning for en sags afgørelse, eller
- 3) undlader at efterkomme påbud.

Stk. 2. I regler, der udstedes i medfør af denne lov, kan der fastsættes straf i form af bøde for overtrædelse af reglerne.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Kapitel 11

Ikrafttræden m.v.

§ 22. Loven træder i kraft den 1. januar 2014.

Stk. 2. Kontrakter om industrisamarbejde, der er indgået mellem Erhvervsstyrelsen og udenlandske leverandører inden denne lovs ikrafttræden, behandles efter hidtil gældende bestemmelser.

Stk. 3. § 18 i lov om erhvervsfremme, jf. lovbekendtgørelse nr. 1715 af 16. december 2010 med senere ændringer, ophæves.

§ 23. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indholdsfortegnelse

Almindelige bemærkninger

1. *Indholdsfortegnelse*
2. *Indledning*
 - 2.1. *Lovforslagets indhold*
 - 2.2. *Baggrund for lovforslaget*
 - 2.3. *Gældende ret*
3. *Redegørelse for hovedpunkterne i lovforslaget*
4. *Redegørelse for lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige*
5. *Redegørelse for lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.*
6. *De administrative konsekvenser for borgere*
7. *De miljømæssige konsekvenser*
8. *Forholdet til EU-retten*
9. *Hørte myndigheder og organisationer*
10. *Sammenfattende skema*

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

2. Indledning

2.1. Lovforslagets hovedindhold

Det er en del af Danmarks væsentlige sikkerhedsinteresse, at der i nationen eksisterer en varieret forsvarsindustri på internationalt førende niveau. På den baggrund har industrisamarbejdet til formål at sikre opretholdelse og udvikling af industrielle kompetencer og kapaciteter vedrørende forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser, hvis disse er nødvendige for varetagelsen af Danmarks væsentlige sikkerhedsinteresser.

Med lovforslaget foreslås en ordning, hvor der i forbindelse med forsvarets anskaffelser af forsvarsmateriel eller forsvarstjenesteydelser kan fastsættes vilkår om, at udenlandske leverandører skal afvikle industrisamarbejde ved danske virksomheder og dermed medvirke til, at de nødvendige industrielle kompetencer og kapaciteter på forsvarsområdet er til stede i Danmark.

Vilkår om industrisamarbejde fastsættes af Erhvervsstyrelsen i overensstemmelse med EU-retten, særligt artikel 346 i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde, og i overensstemmelse med forsvarets vurdering af sikkerhedsinteresserne, herunder om vilkår om industrisamarbejde er nødvendigt for varetagelsen af Danmarks væsentlige sikkerhedsinteresser, og om vilkår om industrisamarbejde er proportionalt med de sikkerhedsinteresser, der ønskes varetaget.

Hvis der i forbindelse med forsvarets anskaffelse af forsvarsmateriel eller forsvarstjenesteydelser fastsættes vilkår om industrisamarbejde, skal den udenlandske leverandør indgå en kontrakt med Erhvervsstyrelsen om industrisamarbejde.

2.2. Baggrund for lovforslaget

Efter vedtagelsen af EU direktiv 2009/81/EF om samordning af fremgangsmåderne ved ordregivende myndigheders eller ordregiveres indgåelse af visse bygge- og anlægs-, vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet og om ændring af direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF (herefter omtalt som direktiv 2009/81/EF) indskærpede Kommissionen i 2011 over for medlemsstaterne, at vilkår om industrisamarbejde kan være i uoverensstemmelse med direktiv 2009/81/EF. Krav om industrisamarbejde skal i hvert enkelt tilfælde begrundes med en af de traktatbaserede undtagelsesbestemmelser, navnlig artikel 346 TEUF om foranstaltninger vedrørende forsvarsmateriel, som en nation anses for nødvendige til beskyttelse af sine væsentlige sikkerhedsinteresser.

I 2011 iværksatte Regeringen en gennemgang af de danske regler for industrisamarbejde og en analyse af industriens betydning for varetagelsen af Danmarks sikkerhedsinteresser.

Gennemgangen viste, at den internationale forsvarsindustri leverancer af forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser har afgørende betydning for varetagelsen af Danmarks sikkerhedsinteresser, herunder om den danske indsats i det internationale samarbejde har den fornødne kvalitet, effektivitet og fleksibilitet og kan integreres med andre staters indsats. Som et lille land med en relativt lille forsvarsindustri er Danmark afhængig af at anskaffe forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser på det internationale marked. Det er endvidere kendetegnende for nutidens trusler og udfordringer i en globaliseret verden, at de er for komplekse til at kunne håndteres af noget enkelt land. De går på tværs af grænser og nødvendiggør frem for alt et effektivt internationalt samarbejde og multilaterale løsninger. Danmarks sikkerhed afhænger derfor af vores fællesskab og samarbejde med andre lande. Danmark skal derfor have evnen og kapaciteten til som en troværdig, aktiv og loyal partner at bidrage til at løse disse fælles udfordringer. I lyset af blandt andet den globale magtforskydning kan dette forudses at medføre et ønske om at bidrage til, at der sikres tilstrækkelig og relevant kapacitet i det nordamerikanske og europæiske industrielle forsvarskompleks med henblik på at understøtte varetagelsen af de omskiftelige sikkerhedspolitiske udfordringer. Det er væsentligt, at Danmark selv råder over visse internationalt førende industrielle kompetencer og kapaciteter på forsvarsområdet, fordi disse er grundlaget for, at Danmark også på det forsvarsindustrielle område kan fremstå som en attraktiv og troværdig partner, der bidrager med høj kvalitet til det internationale samarbejde om sikkerhed. Dertil kommer, at sådanne kompetencer og kapaciteter har væsentlig betydning for, at Danmark i lyset af et uforudsigeligt trusselsbillede vil være i stand til at kunne forstå, vurdere og udvikle modtræk til nye trusler og levere de fornødne løsninger under uforudsete kriser, der måtte opstå, og hvor Danmark ikke vil kunne forlade sig udelukkende på støtte fra nære allierede. Danmark råder især over internationalt førende kompetencer og kapaciteter inden for fx avanceret software, kommunikations- og kommandokontrolsystemer, overvågnings og radarteknologi, beskyttelse, dele af køretøjsområdet, skibsværftsområdet og avanceret materialeteknologi og – behandling. Disse områder har strategisk betydning for varetagelsen af Danmarks sikkerhedsinteresser, og det er på den baggrund særligt inden for disse områder, Danmark har interesser i at opretholde og udvikle industrielle kompetencer og kapaciteter på forsvars- og sikkerhedsområdet. Vurderingen af industriens betydning for varetagelsen af sikkerhedsinteresser foretages på grundlag af regeringens nationale forsvarsindustrielle strategi. Denne strategi vil blive opdateret løbende og mindst hvert andet år for at sikre et aktuelt vurderingsgrundlag.

Desuden viste gennemgangen, at den væsentligste indsats for at sikre industrielle kompetencer og kapaciteter består i at arbejde for et åbent, konkurrencepræget internationalt marked, som kan bidrage til at fremme innovation og udvikling af det bedst mulige materiel til lavest mulige priser, og at fortsætte forsvarrets støtte til industriens udvikling gennem dialog, rådgivning og støtte til visse udviklingsprojekter. Der er imidlertid ikke nogen sikkerhed for, at denne indsats i sig selv er tilstrækkelig til at give danske virksomheder adgang til at samarbejde med udenlandske leverandører af forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser, hvilket for mindre danske virksomheder er en nødvendig forudsætning for at kunne opretholde og udvikle industrielle kompetencer og kapaciteter vedrørende forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser. Derfor kan det, hvis andre og mindre indgribende midler ikke er tilstrækkelige, være nødvendigt at fastsætte vilkår om industrisamarbejde for at sikre de nødvendige industrielle kompetencer og kapaciteter vedrørende forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser.

Endelig viste gennemgangen, at der er behov for at præcisere i lovgivningen, at industrisamarbejde entydigt er begrundet i varetagelsen af sikkerhedsinteresser, og at vilkår om industrisamarbejde fastsættes efter konkret vurdering i overensstemmelse med EU-retten.

På den baggrund erstattes den nuværende lovhjemmel i lov om erhvervsfremme med lov om industrisamarbejde, som præcisere at vilkår om industrisamarbejde besluttes i overensstemmelsen med EU-retten og sikrer gennemsigtighed om fastsættelse og anvendelse af vilkår om industrisamarbejde i forbindelse med forsvarets anskaffelser af forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser.

2.3. Gældende ret

De hidtidige regler for industrisamarbejde har hjemmel i § 18 i lov om erhvervsfremme (lovbekendtgørelse nr. 1715 af 16. december 2010), hvor erhvervs- og vækstministeren bemyndiges til at udstede regler for industrisamarbejde, og hvor der fastsættes hjemmel til, at det kan pålægges danske virksomheder at afgive oplysninger om deres samarbejde med udenlandske leverandører. Der er udstedt en bekendtgørelse (Bekendtgørelse nr. 992 af 04/10/2006) om danske virksomheders forpligtelse til at afgive oplysninger, som er nødvendige for Erhvervsstyrelsens kontrol med de udenlandske leverandørers overholdelse af kontrakter med Erhvervsstyrelsen om industrisamarbejde. Desuden er der udstedt et cirkulære (Cirkulære nr. 88 af 27/10/2010) om de nærmere regler på området. Cirkulæret indeholder regler for procedurer og betingelser for indgåelse af kontrakter om industrisamarbejde, indhold af kontrakterne om industrisamarbejde, anvendelse af eventuelle indtægter fra sanktioner ved misligholdelse af kontrakterne, tillægsaftaler m.v., oplysningspligter, faktorer og administration af industrisamarbejde, sanktioner ved misligholdelse af kontrakter, en følgegruppe og ikrafttræden. Endelig er der på baggrund af cirkulæret udstedt administrative retningslinjer, som blandt andet anvendes over for udenlandske leverandører i forbindelse med indgåelse af kontrakter om industrisamarbejde.

3. Redegørelse for hovedpunkterne i lovforslag

Kapitel 1 omfatter lovens formål, anvendelsesområde og definitioner. Det fremgår, at der i forbindelse med forsvarets anskaffelser af forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser over en nærmere fastsat minimumsværdi kan fastsættes vilkår om, at udenlandske leverandører skal afvikle industrisamarbejde ved danske virksomheder, hvis dette er nødvendigt for at opretholde og udvikle industrielle kompetencer og kapaciteter på forsvars- og sikkerhedsområdet af hensyn til varetagelsen af Danmarks væsentlige sikkerhedsinteresser. Formålsbestemmelsen tydeliggør, at vilkår om industrisamarbejde fastsættes på baggrund af hensyn til Danmarks væsentlige sikkerhedsinteresser, og ikke ud fra økonomiske betragtninger.

Lovforslagets kapitel 2 omhandler organiseringen af administrationen. Det fremgår, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler for industrisamarbejde, og at administrationen af området varetages af Erhvervsstyrelsen.

Kapitel 3 og 4 omhandler, hvordan vilkår om industrisamarbejde besluttes og implementeres. Det fremgår, at Erhvervsstyrelsen beslutter, om der skal fastsættes vilkår om industrisamarbejde i overensstemmelse med EU-retten og i overensstemmelse med forsvarets vurdering af sikkerhedsinteresserne ved industrisamarbejde.

Hvis der fastsættes vilkår om industrisamarbejde, skal disse fremgå tydeligt for alle relevante parter, og den udenlandske leverandører skal indgå en kontrakt om industrisamarbejde med Erhvervsstyrelsen, før anskaffelseskontrakten med forsvaret kan indgås. Der gives dog mulighed for, at der i helt særlige tilfælde af hensyn til Rigets sikkerhed, hvor det ikke er muligt at indgå en kontrakt om industrisamarbejde, før anskaffelsen foretages, kan indgås en efterfølgende kontrakt om industrisamarbejde med Erhvervsstyrelsen.

Kapitel 5 omfatter særlige regler i de tilfælde, hvor forsvaret anskaffer direkte ved andre nationer eller i samarbejde med andre nationer. Det fremgår, at vilkår om industrisamarbejde kan fastsættes over for den

bagvedliggende leverandør i de tilfælde, hvor en anden nation fungerer som mellemmand mellem forsvaret og en udenlandsk leverandør.

Kapitel 6 indeholder en dispensationsadgang for erhvervs- og vækstministeren, således at ministeren kan dispensere fra vilkår om industrisamarbejde. Dispensation kan gives af hensyn til varetagelsen af væsentlige nationale interesser, herunder også af hensyn til rigets sikkerhed og forsvar.

Kapitel 7 omfatter regler for de udenlandske leverandørers afvikling af industrisamarbejde. Det fremgår, at industrisamarbejdet med danske virksomheder skal foregå på forsvarsområdet, og at industrisamarbejde både kan bestå i, at udenlandske leverandører køber forsvarsmateriel eller forsvarstjenesteydelser fra danske virksomheder, og at den udenlandske leverandør støtter danske udviklingsprojekter på forsvars- og sikkerhedsområdet med investeringer, teknologioverførsel, rådgivning m.v.

Kapitel 8 omfatter bestemmelser om sanktioner over for udenlandske leverandører, der misligholder kontrakter om industrisamarbejde med Erhvervsstyrelsen, eller som ikke indgår kontrakter om industrisamarbejde med Erhvervsstyrelsen, selv om det er fastsat som vilkår for leverandøren i forbindelse med anskaffelsen. Det fremgår, at der kan fastsættes økonomiske sanktioner i tilfælde af misligholdelse, og at den udenlandske leverandør i tilfælde af grov misligholdelse kan udelukkes fra at opnå nye kontrakter med forsvaret i en nærmere fastsat periode.

Kapitel 9 indeholder de obligatoriske regler for digital kommunikation, som følger af lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om obligatorisk digital kommunikation (lov nr. 1231 af 18/12 2012).

Kapitel 10 omfatter straffebestemmelser. Det fremgår, at der kan fastsættes bødestraf for overtrædelse af lovens bestemmelser.

Endelig fremgår det i kapitel 11 om ikrafttræden og overgangsbestemmelser m.v., at den hidtidige hjemmel i lov om erhvervsfremme ophæves, og at loven træder i kraft den 1. januar 2014.

4. Redegørelse for lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ingen væsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige. Som det fremgår af bemærkningerne til § 6, erstattes den hidtidige generelle ordning af en konkret og individuel vurdering af sikkerhedsinteresserne samt overensstemmelsen med EU-retten, hvilket vil øge administrationen i de enkelte sager for forsvaret og Erhvervsstyrelsen. Samtidig forhøjes minimumsgrænsen for, hvornår der foretages en konkret vurdering af behovet for industrisamarbejde, hvilket vil give færre sager og administrative lettelser for forsvaret og Erhvervsstyrelsen. Samlet set forventes ændringerne ikke at føre til væsentlige administrative og økonomiske konsekvenser for det offentlige.

5. Redegørelse for lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har visse økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet. Da der, jf. bemærkningerne til § 6, indføres en konkret og individuel vurdering af den konkrete anskaffelse af forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser i stedet for den hidtidige generelle ordning, og minimumsgrænsen for at foretage en konkret vurdering af en anskaffelse foreslås hævet, forventes der en reduktion af omfanget af industrisamarbejde. Det vil indebære administrative lettelser, ikke kun for udenlandske leverandører, som skal indgå og afrapportere på færre kontrakter med Erhvervsstyrelsen, men også for danske virksomheder, som anmodes om oplysninger i forbindelse med Erhvervsstyrelsens kontrol med de udenlandske leverandørers overholdelse af kontrakterne om industrisamarbejde. Ændringerne vil føre til økonomiske konsekvenser for erhvervslivet, idet der forventes fastsat vilkår om industrisamarbejde ved færre anskaffelser end hidtil, når den hidtidige generelle ordning erstattes af konkrete og individuelle vurderinger, og minimumsgrænsen for at foretage en konkret vurdering af en anskaffelse hæves. Da der er tale om konkrete og individuelle vurderinger, er det ikke muligt at give et præcist billede på reduktion af

omfanget af industrisamarbejde. Hævelsen af minimumsgrænsen forventes isoleret set kun at medføre en mindre reduktion i anvendelsen af vilkår om industrisamarbejde.

6. De administrative konsekvenser for borgere

Lovforslaget medfører ingen administrative konsekvenser for borgerne.

7. De miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget medfører ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU retten

Fastsættelsen af vilkår om industrisamarbejde skal ske i overensstemmelse med EU-retten, herunder særligt artikel 346 TEUF.

Det fremgår af artikel 346 TEUF, at traktatens bestemmelser ikke er til hinder for, at ”b) hver medlemsstat kan træffe de foranstaltninger, som den anser for nødvendige til beskyttelse af sine væsentlige sikkerhedsinteresser, og som vedrører fabrikation af eller handel med våben, ammunition og krigsmateriel; disse foranstaltninger må ikke forringe konkurrencevilkårene inden for det indre marked for varer, der ikke er bestemt specielt til militære formål. 2. Rådet fastlægger med enstemmighed på forslag af Kommissionen ændringer til den liste, det har fastlagt den 15. april 1958, over de varer, hvorpå bestemmelserne i stk. 1, litra b), finder anvendelse.”

Kommissionen udarbejdede en fortolkende meddelelse af 7. december 2006 om anvendelse af EF-traktatens artikel 296 (den nuværende artikel 346 TEUF) samt en meddelelse af 5. december 2007 om en strategi for en styrket og mere konkurrencedygtig europæisk forsvarsindustri. Blandt andet på denne baggrund udarbejdede Kommissionen et nyt direktiv 2009/81/EF om anskaffelser på forsvars- og sikkerhedsområdet. Direktivet er implementeret i Danmark i 2011 og forventes implementeret i hele EU i 2013.

Det fremgår af direktiv 2009/81/EF, at den nationale sikkerhed er den enkelte medlemsstats eneansvar på forsvars- og sikkerhedsområdet (betragtning 1). Forsvars- og sikkerhedsmateriel er af afgørende betydning for medlemsstaternes sikkerhed og suverænitæt og for Unionens uafhængighed. Derfor er køb af varer og ydelser inden for forsvars- og sikkerhedsområdet ofte af følsom karakter (betragtning 8). Direktiv 2009/81/EF skal forvaltes i overensstemmelse med TEUF, og man kan således kun fravige procedurene fastsat i direktiv 2009/81/EF, hvis der enten er hjemmel hertil i direktivet selv eller i TEUF. TEUF indeholder særlige undtagelser med hensyn til anvendelse af de principper, den fastsætter, og dermed med hensyn til den deraf afledte ret. Bestemmelserne i direktivet bør derfor ikke være til hinder for at beskytte en medlemsstats væsentlige sikkerhedsinteresser. Det kan være tilfældet for kontrakter på både forsvars- og sikkerhedsområdet. Det betyder, at kontrakter, der er omfattet af direktivets anvendelsesområde, kan undtages fra direktivets bestemmelser, hvis det er begrundet i hensynet til den offentlige sikkerhed eller er nødvendigt for at beskytte en medlemsstats væsentlige sikkerhedsinteresser (betragtning 16). I henhold til EU-Domstolens praksis bør muligheden for at anvende sådanne undtagelser fortolkes således, at virkningerne ikke overstiger, hvad der er strengt nødvendigt for at beskytte de legitime interesser, som undtagelsesbestemmelser gør det muligt at bevare. Anvendelse af undtagelsesbestemmelser skal stå i rimeligt forhold til de tilstræbte mål og samtidig være det middel, som mindst muligt hindrer varernes frie bevægelighed og den fri udveksling af tjenesteydelser (betragtning 17).

Da hverken direktiv 2009/81/EF eller TEUF giver medlemsstaterne mulighed for at fastsætte vilkår om industrisamarbejde, kan fastsættelsen af sådanne vilkår kun ske i de tilfælde, hvor undtagelsesbestemmelser i TEUF finder anvendelse, herunder særligt artikel 346 TEUF. Enhver anvendelse af en undtagelsesbestemmelse skal begrundes konkret og individuelt. Dette betyder, at enhver fastsættelse af vilkår om industrisamarbejde skal kunne begrundes konkret og individuelt.

Det følger heraf, at det i Danmark samlet set er en forudsætning for at kunne fastsætte vilkår om industrisamarbejde i overensstemmelse med EU-retten, og herunder særligt artikel 346 TEUF, at følgende betingelser er opfyldt:

- Anskaffelsen skal vedrøre forsvarsmateriel eller forsvarstjenesteydelser
- Der skal knytte sig en væsentlig sikkerhedsinteresse til vilkåret om industrisamarbejde.
- Det skal være nødvendigt og proportionalt at fastsætte vilkår om industrisamarbejde.
- Vilkåret om industrisamarbejde må ikke forringe konkurrencevilkårene i EU for varer, der ikke er bestemt specielt til militære formål.
- Der må ikke indgå økonomiske begrundelser for at fastsætte vilkår om industrisamarbejde.
- Afviklingen af industrisamarbejde skal vedrøre forsvarsmateriel eller forsvarstjenesteydelser.

Det er den enkelte medlemsstats ansvar, at artikel 346 TEUF fortolkes indskrænkende, og at der foreligger en konkret og individuel vurdering af, om vilkår om industrisamarbejde i forbindelse med den konkrete anskaffelse er nødvendige for varetagelsen af væsentlige sikkerhedsinteresser.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

[Udfyldes senere]

10. Sammenfattende skema

[Udfyldes senere]

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til kapitel 1

Lovens formål

Til § 1. Lovens formål

Formålsbestemmelsen sammenfatter tre væsentlige elementer i den nye lov. For det første at industrisamarbejde handler om samarbejde mellem udenlandske leverandører af forsvarsmateriel og virksomheder i Danmark. For det andet at målet med industrisamarbejde er at opretholde og udvikle industrielle kompetencer og kapaciteter inden for forsvars- og sikkerhedsområdet. Og endelig, for det tredje, at industrisamarbejde kun kan finde anvendelse, hvis det er nødvendigt for varetagelsen af Danmarks væsentlige sikkerhedsinteresser, hvilket underbygger, at loven administreres i overensstemmelse med EU-retten, jf. bemærkningerne til § 5.

Til § 2. Anvendelsesområde

Ifølge *stk. 1* foreslås anvendelsesområdet afgrænset til forsvarets anskaffelser af forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser, idet undtagelsesbestemmelsen i EUF Traktatens art. 346 finder anvendelse på dette område. Ingen andre offentlige myndigheder forestår væsentlige anskaffelser af forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser, og det er hensigtsmæssigt at afgrænse loven og de tilhørende administrative procedurer til forsvarets anskaffelser.

Anvendelsesområdet er endvidere afgrænset i *stk. 2* til kun at omfatte de af forsvarets anskaffelser af forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser, der overstiger en nærmere fastsat minimumsværdi. Denne minimumsgrænse skal afspejle, at den pågældende anskaffelse af forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser har en så væsentlig karakter og et så tilstrækkeligt omfang, at vilkår om industrisamarbejde i forbindelse med anskaffelsen vil kunne være nødvendigt for varetagelsen af Danmarks væsentlige sikkerhedsinteresser, og at det derfor er relevant at vurdere behovet for industrisamarbejde. Minimumsgrænsen forventes fastsat til 50 mio. kr., hvilket er grænsen for, hvornår kontrakter om industrisamarbejde effektueres i de nugældende regler. Det forventes, at de hidtidige betingede kontrakter om industrisamarbejde for anskaffelser af forsvarsmateriel eller forsvarstjenesteydelser på over 5 mio. kr. afskaffes. De betingede kontrakter effektueres kun, hvis en leverandør samlet set over 5 år opnår kontrakter for over 50 mio. kr. I praksis har der været meget få tilfælde, hvor anskaffelser på mellem 5 og 50 mio. kr. over 5 år har oversteget 50 mio. kr. og dermed har effektueret en betinget kontrakt om industrisamarbejde. Afskaffelsen af de betingede kontrakter under 50 mio. kr. vil lette administrationen hos forsvaret og Erhvervsstyrelsen, mens forsvaret og Erhvervsstyrelsen til gengæld skal lægge en større indsats i den konkrete vurdering af sikkerhedsinteresserne ved anskaffelser over 50 mio. kr. Samlet set forventes den administrative byrde at være uændret hos forsvaret og Erhvervsstyrelsen.

Industrisamarbejde sigter udelukkende på at etablere samarbejde mellem udenlandske leverandører og virksomheder i Danmark om forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser for at sikre varetagelsen af væsentlige sikkerhedsinteresser. Det følger derfor af *stk. 3*, at industrisamarbejde ikke omfatter brugt og civilt materiel, bygge- og anlægsarbejder, projektadministration og – dokumentation samt tjenesterejser og uddannelse i forbindelse med udbudsprojekter. Denne del af bestemmelsen er identisk med den hidtil gældende bestemmelse i administrationen af industrisamarbejde.

Til § 3. Definitioner

Definitionen af industrisamarbejde følger af *nr. 1* og er i overensstemmelse med den hidtidige definition af industrisamarbejde. Industrisamarbejde omfatter kun det samarbejde, der registreres som samarbejde i henhold til en kontrakt mellem Erhvervsstyrelsen og den udenlandske leverandør.

Baggrunden for lovforslaget er at sikre overensstemmelse med EU-retten. På den baggrund fastsættes det, at definitionen af forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser i *nr. 2* følger EU's til enhver tid gældende definition heraf, og at der ikke anvendes en særskilt dansk definition. EU's definition er anført i direktiv 2009/81/EF om udbud på forsvarsområdet (direktiv 2009/81/EF om samordning af fremgangsmåderne ved ordregivende myndigheders eller ordregiveres indgåelse af visse bygge- og anlægs-, vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet og om ændring af direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF).

Det fremgår blandt andet af direktivet (betragtning 10), at "der ved "militært materiel" navnlig forstås de produkttyper, som er opført på listen over våben, ammunition og krigsmateriel i Rådets afgørelse 255/58 af 15. april 1958, og medlemsstaterne kan ved gennemførelsen af dette direktiv henholde sig alene til denne liste. Listen omfatter kun materiel, som er designet, udviklet eller fremstillet til specifikt militære formål. Der er dog tale om en generisk liste, som skal fortolkes bredt i lyset af den løbende udvikling, som teknologien, indkøbspolitikkerne og de militære behov undergår, og den heraf følgende udvikling af nye typer af materiel, f.eks. på grundlag af Unionens fælles liste over militært udstyr. I dette direktiv bør der ved militært materiel endvidere forstås produkter, som oprindeligt har været beregnet til civil anvendelse, men siden er blevet tilpasset til militære formål med henblik på anvendelse som våben, ammunition eller krigsmateriel".

Det fremgår endvidere af direktivet (betragtning 12), at direktivet tager hensyn til den ordregivende myndigheds behov "i hele produkternes levetid, dvs. i forbindelse med forskning og udvikling, industriel udvikling, produktion, reparation, modernisering, ændring, vedligeholdelse, logistik, uddannelse, prøvning, udtagning og bortskaffelse," samt at kontrakter omfattet af direktivet (betragtning 12) "kan omfatte levering af dele, komponenter og/eller delmontager heraf til montering i eller på produkter [...]". Det betyder, at der også i disse situationer vil være tale om forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser i direktivets forstand.

Det er i lovforslagets § 3 præciseret, at definitionen sidestiller anskaffelser af varer og tjenesteydelser, da begge er relevante for varetagelsen af væsentlige sikkerhedsinteresser.

Til kapitel 2

Organisering

Til § 4. Organisering

Det foreslås i *stk. 1*, at administrationen af industrisamarbejde varetages af Erhvervsstyrelsen, som har administreret området siden 1996 og har et veletableret samarbejde med forsvaret, udenlandske leverandører af forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser, danske virksomheder på forsvarsområdet, andre nationale og internationale myndigheder og relevante erhvervsorganisationer. Administrationen omfatter bl.a. beslutning om fastsættelse af vilkår om industrisamarbejde, indgåelse af kontrakter om industrisamarbejde med potentielle udenlandske leverandører, information og vejledning af danske og udenlandske virksomheder om industrisamarbejde, opsyn med overholdelse af lovens bestemmelser og regler udstedt i medfør af denne lov, forhåndsgodkendelser af udviklingsprojekter samt kontrol med udenlandske leverandørers overholdelse af indgåede kontrakter.

Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler for industrisamarbejde i medfør af *stk. 2*. Der vil som hidtil blive udstedt en bekendtgørelse vedrørende opkrævning af oplysninger fra berørte danske virksomheder til brug for kontrollen med de udenlandske leverandørers overholdelse af kontrakter med Erhvervsstyrelsen om industrisamarbejde. De nærmere regler om fx minimumsgrænse for vurdering af, om en anskaffelse af forsvarsmateriel skal betinges af industrisamarbejde, og om fx fastsættelse af sanktioner over for udenlandske leverandører, der ikke overholder forpligtelserne i de indgåede kontrakter vil blive

fastsat i administrative retningslinjer af erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med forsvarsministeren.

Den nuværende praksis, hvor Erhvervsstyrelsens afgørelser om industrisamarbejde er endelige, vil blive fastholdt i stk. 3. Der vil som udgangspunkt ikke blive fastsat en almindelig klageadgang til andre administrative niveauer herunder ministeren.

Til kapitel 3

Fastsættelse af vilkår om industrisamarbejde

Til § 5. Beslutning om at fastsætte vilkår om industrisamarbejde

Bestemmelsen om, at vilkår om industrisamarbejde kun kan fastsættes i overensstemmelse med EU-retten, særligt artikel 346, stk. 1, litra b, TEUF, pålægger Erhvervsstyrelsen og forsvaret et eksplicit ansvar for at sikre, at vurderinger og afgørelser vedrørende industrisamarbejde foretages i overensstemmelse med EU-retten. Dette gælder for eksempel en vurdering af, om vilkår om industrisamarbejde kan fordreje konkurrencen på markedet for varer, der ikke er bestemt specielt til militære formål.

Til § 6. Forsvarsministeriets vurdering af sikkerhedsinteresser

Vurderingen af, hvorvidt der til en anskaffelse er knyttet en væsentlig sikkerhedsinteresse, som bør imødegås via vilkår om industrisamarbejde, foretages af forsvaret. Forsvaret foretager en konkret og individuel vurdering i forbindelse med hver enkelt anskaffelse mellem forsvaret og udenlandske leverandører. Vurderingen foretages på grundlag af ”Den nationale forsvarsindustrielle strategi”, som er udarbejdet i samarbejde mellem Erhvervs- og Vækstministeriet, Finansministeriet, Forsvarsministeriet og Udenrigsministeriet, og som opdateres mindst hvert andet år. Forsvaret vurderer herunder, om den planlagte anskaffelse åbner mulighed for relevant industrisamarbejde mellem den udenlandske leverandør og danske virksomheder på strategiske områder i henhold til den forsvarsindustrielle strategi. Forsvaret vurderer herefter endvidere, om vilkår om industrisamarbejde er nødvendigt for varetagelsen af Danmarks væsentlige sikkerhedsinteresser, og om vilkår om industrisamarbejde er proportionalt med de sikkerhedsinteresser, der varetages.

§ 6 tjener i sammenhæng med § 5 og § 7 til at fastsætte en entydig fordeling af opgaver og ansvar mellem Erhvervsstyrelsen og forsvaret, som i praksis vil have et meget tæt samarbejde om industrisamarbejde.

Til § 7. Erhvervsstyrelsens beslutning om industrisamarbejde

I § 7 fastsættes det, at Erhvervsstyrelsens beslutning om industrisamarbejde sker i overensstemmelse med EU-retten, jf. § 5, og i overensstemmelse med forsvarets vurdering af sikkerhedsinteresserne i forbindelse med den konkrete anskaffelse, jf. § 6.

I forbindelse med vurdering af overensstemmelsen med EU-retten, herunder særligt artikel 346, kontrollerer Erhvervsstyrelsen, at vilkår om industrisamarbejde i forbindelse med den konkrete anskaffelse ikke vil skævvride konkurrencen på markedet for ikke-militære varer. Da vilkår om industrisamarbejde alene kan fastsættes for anskaffelsen af forsvarsmateriel eller forsvarstjenesteydelser, og da industrisamarbejde alene kan afvikles inden for forsvarsmateriel eller forsvarstjenesteydelser, forventes der ikke at ske en skævvridning af konkurrencen på markedet for ikke-militære varer.

Erhvervsstyrelsen foretager ikke en selvstændig vurdering af sikkerhedsinteresserne, men følger forsvarets vurdering. Det indebærer, at hvis forsvaret vurderer, at vilkår om industrisamarbejde ikke er nødvendigt for varetagelsen af Danmarks væsentlige sikkerhedsinteresser, kan Erhvervsstyrelsen ikke fastsætte vilkår om industrisamarbejde. Hvis forsvaret vurderer, at industrisamarbejdet er nødvendigt for varetagelsen af Danmarks væsentlige sikkerhedsinteresser, vurderer Erhvervsstyrelsen, om der er andre omstændigheder i

forhold til EU-retten, der kan begrunde, at der ikke stilles krav om industrisamarbejde. Hvis Erhvervsstyrelsen, i overensstemmelse med forsvarrets vurdering af sikkerhedsinteresserne, vurderer, at industrisamarbejde er nødvendigt for varetagelsen af Danmarks væsentlige sikkerhedsinteresser, fastsættes der vilkår om industrisamarbejde.

Det har også hidtil været gældende, at Erhvervsstyrelsen træffer beslutning om vilkår om industrisamarbejde på grundlag af en indstilling fra forsvarret, idet forsvarret dog hidtil udelukkende har forholdt sig til forsvarrets anskaffelse, og blandt andet har vurderet, om der er tale om anskaffelse af forsvarsmateriel eller forsvarstjenesteydelser. Med denne bestemmelse tydeliggøres det, at beslutningen om vilkår om industrisamarbejde også omfatter en vurdering af, om selve fastsættelsen af vilkår om industrisamarbejde er i overensstemmelse med EU-retten.

Til kapitel 4

Anvendelse af vilkår om industrisamarbejde

Til § 8. Fastsættelse af vilkår om industrisamarbejde

Med lovforslaget tilstræbes der størst mulig klarhed og gennemsigtighed om anvendelsen af vilkår om industrisamarbejde. Det præciseres derfor, at vilkår om industrisamarbejde skal fremgå af relevant materiale over for Folketinget, danske og udenlandske virksomheder og andre interessenter, hvilket i praksis vil sige forsvarrets relevante aktstykker til Folketingets Finansudvalg, forsvarrets udbuds- eller anskaffelsesmateriale, samt forsvarrets anskaffelseskontrakter med udenlandske leverandører.

Til § 9. Kontrakt mellem Erhvervsstyrelsen og potentielle udenlandske leverandører

Grundlaget for industrisamarbejde mellem udenlandske leverandører og virksomheder i Danmark er en kontrakt mellem Erhvervsstyrelsen og den udenlandske leverandør, jf. *stk. 1*.

Kontrakten er en standardkontrakt, som blandt andet fastsætter den udenlandske leverandørs forpligtelse til industrisamarbejde, en plan for afvikling af forpligtelserne og sanktioner over for manglende overholdelse af kontrakten. Erhvervsstyrelsen skal tilstræbe, at de enkelte kontrakter indeholder færrest mulige individuelle tilpasninger for at sikre ens vilkår for forskellige potentielle leverandører og for at sikre en effektiv sagsbehandling og opfølgning på kontrakterne. Kontrakterne skal indeholde en afviklingsplan med tilhørende milepæle, som tager højde for den tilknyttede anskaffelses karakter, omfang og tidsmæssige udstrækning.

Erhvervsstyrelsen indgår betingede kontrakter med alle potentielle leverandører i forbindelse med en kommende anskaffelse, hvor der er fastsat vilkår om industrisamarbejde. Når forsvarret har valgt leverandør og indgået anskaffelseskontrakt med denne, træder kontrakten om industrisamarbejde med den pågældende leverandør i kraft, mens de øvrige betingede kontrakter med leverandører, der ikke blev valgt, annulleres.

Den betingede kontrakt skal indgås, inden forsvarret kan indgå anskaffelseskontrakten med den udenlandske leverandør. Derved sikres det, at den udenlandske leverandør har accepteret vilkåret om industrisamarbejde, før kontrakten med forsvarret indgås.

Det følger af *stk. 2*, at i helt særlige tilfælde, hvor der af hensyn til Rigets sikkerhed ikke er mulighed for, at Erhvervsstyrelsen indgår en kontrakt om industrisamarbejde, før anskaffelsen foretages, skal kontrakten om industrisamarbejde indgås snarest muligt, og forsvarret skal straks orientere Erhvervsstyrelsen om fravigelsen fra reglerne. Forsvarret skal også i disse hastesager sikre, at vilkår om industrisamarbejde fremgår af aktstykker, anskaffelsesmateriale og kontrakter.

Kontrakterne om industrisamarbejde kan pålægge de udenlandske leverandører sanktioner, hvis de aftalte milepæle for afvikling af forpligtelserne i kontrakten ikke overholdes. Rammerne for sådanne sanktioner er fastlagt i forslaget § 17 og § 18.

Til kapitel 5

Forsvarets anskaffelser i samarbejde med andre nationer

Til § 10. Anskaffelser der foretages i samarbejde med andre nationer

Hvis forsvaret foretager anskaffelser i samarbejde med andre nationer, kan Erhvervsstyrelsen godkende, at vilkår om industrisamarbejde fastsættes inden for rammerne af en aftale, som forsvaret indgår med andre nationer, hvis vilkårene i relevant omfang matcher de vilkår, der gælder for Erhvervsstyrelsens standardkontrakter, og der etableres en tilfredsstillende monitorering og afrapportering. Bestemmelsen omfatter både forsvarets anskaffelser i multilateralt regi, som for eksempel i NATO-regi, og anskaffelser, hvor forsvaret foretager anskaffelsen og indgår anskaffelseskontrakten sammen med en eller flere andre nationer. Forsvaret indgår allerede i dag kontrakter med andre nationer om udvikling, anskaffelser, vedligeholdelse eller lignende af forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser, fx i NATO regi. Det forventes, at denne form for internationalt samarbejde vil være stigende i de kommende år, og der er således behov for fleksibilitet i aftalekonceptet med henblik på at sikre opretholdelsen og udviklingen af de fornødne industrielle kompetencer og kapaciteter på forsvars- og sikkerhedsområdet. Vilkåret om industrisamarbejde fastsættes på grundlag af den danske andel i anskaffelsesprojektet.

Til § 11. Anskaffelser med andre nationer som mellemand

Bestemmelsen i § 11 omfatter de anskaffelser af forsvarsmateriel eller forsvarstjenesteydelser, hvor forsvaret indgår anskaffelseskontrakt direkte med andre nationer, som derefter på vegne af forsvaret kontraherer med de bagvedliggende leverandører i disse nationer. Denne type aftaler betegnes som "Government to Government contracts". I disse tilfælde, hvor der kan identificeres en bagvedliggende udenlandsk leverandør, som står for leverancen, skal den udenlandske leverandør indgå kontrakt med Erhvervsstyrelsen om industrisamarbejde, hvis anskaffelsen er betinget af vilkår om industrisamarbejde. Hvis anskaffelsen fra en anden nation vedrører forsvarsmateriel, som den pågældende nation har indkøbt til andet formål end videresalg og har liggende på lager, kan der ikke fastsættes vilkår om industrisamarbejde, idet der ikke vil kunne identificeres en udenlandsk leverandør, der kan fastsættes vilkår om industrisamarbejde overfor.

Til kapitel 6

Dispensationsadgang

Til § 12. Dispensation fra vilkår om industrisamarbejde

Med bestemmelsen gives erhvervs- og vækstministeren en bemyndigelse til at dispensere fra vilkår om industrisamarbejde i medfør af denne lov. Dispensationen forventes kun anvendt i helt særlige tilfælde. Det kan for eksempel være i tilfælde, hvor vilkår om industrisamarbejde ikke anses for et hensigtsmæssigt instrument med henblik på varetagelsen af væsentlige nationale interesser, herunder væsentlige sikkerhedsinteresser og hensyn til rigets sikkerhed og forsvar. Dispensationsbestemmelsen vil også kunne anvendes, hvis vilkår om industrisamarbejde vil føre til en kritisk begrænsning af forsvarets nationale og internationale opgaveløsning, for eksempel hvis akutte og operationskritiske anskaffelser af forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser ikke er mulige på grund af vilkår om industrisamarbejde.

Til kapitel 7

Afvikling af industrisamarbejde

Til § 13. Krav til afvikling af industrisamarbejde

Bestemmelsen fremhæver, at afvikling af forpligtelser til industrisamarbejde skal ske inden for forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser for at sikre overensstemmelse med EU retten. Det følger både af, at formålet med industrisamarbejde er at opretholde industrielle kompetencer og kapaciteter, som er nødvendige for varetagelsen af Danmarks væsentlige sikkerhedsinteresser, og at foranstaltninger med grundlag i undtagelsesbestemmelsen i artikel 346 TEUF ikke må fordreje konkurrencen på det indre marked for varer, der ikke er bestemt specielt til militære formål.

Det er ikke præciseret inden for hvilke dele af forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser, industrisamarbejdet skal placeres. Som udgangspunkt er det optimalt at opnå en konkurrencesituation mellem virksomheder i Danmark inden for de strategisk væsentlige områder om at indgå i industrisamarbejde med udenlandske leverandører, da dette vil fremme innovation og sikre, at de danske kompetencer og kapaciteter på området har det ønskede internationale topniveau.

Dertil kommer, at det i et lille land som Danmark ikke er muligt at udvælge præcise kompetencer og kapaciteter, der skal være til stede, da industrien er relativt lille og kun kan omfatte visse kompetencer og kapaciteter inden for de strategiske områder. Derfor sigtes der mod at sikre tilstedeværelsen af visse kompetencer og kapaciteter på de ønskede områder, og lade konkurrencesituationen afgøre, hvilke af disse der vil kunne opretholdes og udvikles.

Til § 14. Former for afvikling af industrisamarbejde

Industrisamarbejde kan afvikles på flere måder, herunder gennem udenlandske leverandørers anskaffelse af forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser hos virksomheder i Danmark, jf. *nr. 1*, og gennem udviklingsprojekter, jf. *nr. 2*, hvor udenlandske leverandører bidrager til udvikling af forsvarsindustrielle kompetencer og kapaciteter i Danmark med investeringer, teknologioverførsler, rådgivning og efteruddannelse m.v. Bidrag til udviklingsprojekter kan udover danske virksomheder også omfatte forsknings- og uddannelsesinstitutioner m.v., som kan medvirke til opbygning af industrielle kompetencer, som er nødvendige for varetagelsen af væsentlige nationale sikkerhedsinteresser.

I forbindelse med udviklingsprojekter, jf. *nr. 2*, skal Erhvervsstyrelsen vurdere og forhåndsgodkende projekterne, inden de sættes i gang. Erhvervsstyrelsen indgår i tæt dialog med de udenlandske leverandører, industrien og forsvaret om at sikre, at den udenlandske leverandørs forpligtelse til samarbejde er kendt hos relevante danske virksomheder samt forsknings- og uddannelsesinstitutioner m.v., og at projekterne har høj kvalitet samt sikrer opretholdelse og udvikling af industrielle kompetencer og kapaciteter på højt internationalt niveau inden for strategisk væsentlige områder. Desuden sikrer Erhvervsstyrelsen, at afrapporteringen på projekterne giver mulighed for at evaluere effekterne. Erhvervsstyrelsens samarbejde med de udenlandske leverandører kan etableres i form af partnerskaber, hvor der træffes nærmere aftaler om samarbejdet.

Anskaffelser af forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser fra virksomheder i Danmark vil normalt kunne godkendes med en faktor én. Det betyder for eksempel, at et køb af varer for 1 mio. kr. medfører en nedskrivning af den udenlandske leverandørs forpligtelse til industrisamarbejde med 1 mio.kr. I forbindelse med udviklingsprojekter, jf. *nr. 2*, vil der kunne godkendes en faktor højere end én, hvis det kan dokumenteres, at bidraget fra den udenlandske leverandør har tilsvarende større værdi end en anskaffelse af eksisterende varer og tjenesteydelser vil have. Det kan for eksempel være en udenlandsk leverandørs overførsel af finansiering, teknologi og oplæring af personale, som gør en virksomhed i Danmark i stand til at producere forsvarsmateriel på internationalt førende niveau og indgå som underleverandør til førende internationale leverandører på området. Hvis en udenlandsk leverandør overfører teknologi til en værdi af 1 mio. kr., kan denne fx godkendes med en faktor 4, således at der afskrives 4 mio. kr. på den udenlandske leverandørs forpligtelse til industrisamarbejde.

Denne administration er i overensstemmelse med de hidtidige administrative regler og praksis på området.

Til § 15. Krav om oplysninger fra berørte virksomheder i Danmark

Udenlandske leverandører, der har indgået en kontrakt med Erhvervsstyrelsen om industrisamarbejde, skal løbende afrapportere til Erhvervsstyrelsen om samarbejdet med virksomheder i Danmark for at dokumentere, at de overholder de indgåede kontrakter om industrisamarbejde. For at kunne kontrollere, om oplysningerne fra de udenlandske leverandører er korrekte, skal Erhvervsstyrelsen kunne indhente informationer fra de berørte danske virksomheder.

Det fremgår af den hidtidige hjemmel i lov om erhvervsfremme, § 18 stk. 2, at erhvervs- og vækstministeren kan pålægge berørte danske virksomheder at afgive de oplysninger om industrisamarbejdets gennemførelse, der er nødvendige for at føre kontrol med overholdelse af reglerne om industrisamarbejde. Denne bestemmelse videreføres i § 14 i nærværende lov.

Til kapitel 8

Sanktioner

Til § 16. Sanktioner i forbindelse med misligholdelse af kontrakter om industrisamarbejde

Det fremgår af *stk. 1*, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte økonomiske sanktioner over for udenlandske leverandører, der misligholder kontrakter med Erhvervsstyrelsen om industrisamarbejde. Det forventes, at det i de administrative retningslinjer vil blive fastsat, at kontrakterne om industrisamarbejde mellem den udenlandske leverandør og Erhvervsstyrelsen skal indeholde en bod på 15 pct. af det beløb, der mangler at blive afviklet halvvejs i kontrakten og ved udløb af kontrakten i henhold til aftale afviklingsplan. Det indebærer for eksempel, at en udenlandsk leverandør, der mangler at afvikle industrisamarbejde på 50 mio. kr. ved udløb af kontrakten, skal betale 15 pct. svarende til 7,5 mio. kr. i bod for manglende overholdelse af kontrakten. Beløbet skal betales til Erhvervsstyrelsen. Midlerne tilfalder statskassen og indtægtsføres på § 08.21.25, Forskellige indtægter under Erhvervsstyrelsen. Sanktionerne erstatter den nuværende sanktion, hvor den udenlandske leverandør skal betale det fulde beløb, der mangler at blive afviklet efter 4 år i henhold til den aftalte afviklingsplan, og hvor der efter 3 år skal stilles en bankgaranti for denne betaling. Den nuværende sanktion overgår i væsentligt omfang tilsvarende sanktioner i nærtstående nationer. Den foreslåede nye sanktion ligger derimod på niveau med tilsvarende sanktioner i nærtstående nationer.

Med bemyndigelsen til ministeren ifølge *stk. 2* gives der mulighed for løbende at justere sanktionerne, så de matcher sanktioner i nærtstående nationer og har den fornødne effekt.

Til § 17. Sanktioner over for grov misligholdelse af vilkår om industrisamarbejde

§ 17 vedrører situationer, hvor udenlandske leverandører groft misligholder vilkår, der er fastsat i en kontrakt med Erhvervsstyrelsen om industrisamarbejde, og hvor den udenlandske leverandør trods gentagne advarsler ikke viser vilje til at opfylde vilkårene om industrisamarbejde. Desuden vedrører § 17 de helt særlige tilfælde, jf. § 9 stk. 2, hvor en udenlandsk leverandør ikke har indgået en kontrakt om industrisamarbejde med Erhvervsstyrelsen, før anskaffelseskontrakten med forsvaret er indgået, og hvor leverandøren trods gentagne advarsler ikke vil indgå en kontrakt med Erhvervsstyrelsen som forudsat ved indgåelsen af anskaffelseskontrakten. I sådanne tilfælde kan Erhvervsstyrelsen, efter indhentelse af udtalelse fra forsvaret, udelukke leverandøren fra at opnå nye kontrakter med forsvaret i en nærmere fastsat periode. Denne bestemmelse er en videreførelse af hidtil gældende bestemmelser og praksis, som er anvendt i få tilfælde.

Til kapitel 9

Digital Kommunikation

Til § 18. Digital kommunikation

Reglerne i § 18, § 19 og § 20 om digital kommunikation følger af lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om obligatorisk digital kommunikation m.v. (Lov nr. 1231 af 18/12/2012) og er obligatoriske for alle nye lovforslag. Formålet med bestemmelserne om digital kommunikation er at indføre hjemmel til at stille krav om, at skriftlig kommunikation mellem virksomheder, borgere og det offentlige skal foregå digitalt, blandt andet med henblik på at smidiggøre kommunikationen og optimere sagsgangene hos virksomheder og det offentlige. Bestemmelser om anvendelsen af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende vil blive anvendt i Erhvervsstyrelsens kommunikation med danske virksomheder. I forhold til de udenlandske leverandører vil sådanne bestemmelser om digital kommunikation m.v. være frivillige.

Til § 19. Digitale afgørelser og regler m.v.

Der henvises til bemærkningerne til § 18.

Til § 20. Digitale underskriftskrav

Der henvises til bemærkningerne til § 18.

Til kapitel 10

Straffebestemmelser

Til § 21. Straffebestemmelser

Der er ikke tilsigtet ændringer i forhold til de hidtidige straffebestemmelser med hjemmel i lov om erhvervsfremme. Det fremgår af bemærkningerne til lov om erhvervsfremme, at straffebestemmelserne er en opdatering af gældende bestemmelser om ansvarspådragende adfærd, så det fremgår, at relevante juridiske personer er omfattet, og at der er tale om en videreførelse af tidligere bestemmelser, som bemyndiger ministeren til at fastsætte straf i form af bøde.

Til kapitel 11

Ikrafttræden og overgangsbestemmelser

Til § 22. Ikrafttræden

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. januar 2014, da loven forventes vedtaget i Folketinget inden udgangen af 2013.

For at undgå usikkerhed i forbindelse med anskaffelser af forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser samt indgåelse af kontrakter om industrisamarbejde fra tidspunktet for høring af lovforslaget og frem til vedtagelsen af lovforslaget fastsættes det i *stk. 2*, at kontrakter, der indgås før lovens ikrafttræden, behandles efter de hidtil gældende regler.

Det foreslås med *stk. 3*, at den hidtidige hjemmel for industrisamarbejde i lov om erhvervsfremme, § 18, ophæves, da den erstattes af nærværende lovforslag.

Til § 23. Grønland og Færøerne

Loven gælder ikke for Grønland og Færøerne. Denne bestemmelse er uændret fra den nuværende hjemmel i lov om erhvervsfremme.

Bilag

Den nationale forsvarsindustrielle strategi”, udarbejdet af et tværministerielt udvalg med deltagelse af Erhvervs- og Vækstministeriet, Finansministeriet, Forsvarsministeriet og Udenrigsministeriet.